

Gamma Knife behandeling van een AVM in het hoofd (arterioveneuze malformatie)

Inhoudsopgave

Klik op het onderwerp om verder te lezen.

Arterioveneuze Malformatie	1
De voorbereiding	1
Het plaatsen van het frame	2
MRI-scan en angiografie	2
Het behandelplan	2
De behandeling	3
Na de behandeling	3
Risico's	3
Tot slot	3
Belangrijke telefoonnummers	4

Binnenkort komt u naar het ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis), locatie ETZ Elisabeth voor een behandeling met een Gamma Knife. Bij een behandeling met een Gamma Knife wordt een heel klein gedeelte in het hoofd bestraald. Uw radiotherapeut-oncoloog of neurochirurg heeft u verteld over uw situatie en de behandeling die daarbij hoort.

In deze folder wordt een deel van deze informatie herhaald en krijgt u een algemene uitleg over het traject dat u op de behandeldag doorloopt. Meer informatie vindt u op de website:

www.gammaknife.nl.

Arterioveneuze Malformatie

Een AVM (arterioveneuze malformatie) is een directe (aangeboren) verbinding tussen slagaders en aders in het hoofd. Door deze verbinding krijgen de aders de hoge bloeddruk van de slagaders te verwerken. Aders hebben een dunne wand en wanneer daar een te grote hoeveelheid bloed doorheen stroomt, zwellen ze op tot dikke kluwen en kunnen bloedingen ontstaan. Deze wirwar van bloedvaten, AVM ofwel vaatkluwen genoemd, kan tegen de hersenen aandrukken en kan klachten veroorzaken.

Een behandeling met een Gamma Knife kan overwogen worden als de AVM op een plaats ligt die met een operatie moeilijk te bereiken is en wanneer embolisatie niet goed mogelijk is.

Een Gamma Knife behandeling heeft als voordeel dat het een eenmalige, poliklinische bestraling is en welke heel gericht kan worden uitgevoerd. Het nadeel is dat het effect pas na geruime tijd (2 tot 3 jaar) optreedt en de behandeling niet altijd succes heeft. De kans op een bloeding blijft bestaan zolang de afwijking niet volledig verdwenen is, maar het risico neemt wel af.

De voorbereiding

Op de behandeldag wordt u op de afgesproken tijd verwacht op het Gamma Knife Centrum (route 75).

U moet nuchter zijn, daarom mag u vanaf 07:30 's ochtends niet meer eten, drinken of roken.

U wordt ontvangen door een radiotherapeutisch laborant en een verpleegkundige die u gedurende de dag verder begeleiden. U en uw begeleiding hebben deze dag de beschikking over een patiëntenkamer.

Wij verzoeken u om uw patiëntenpas en medicatie voor de hele dag en avond (in originele verpakking)

mee te nemen. Als u diabeet bent verzoeken we u om naast de insuline ook uw bloedsuikermeter mee te nemen.

Tijdens uw behandeling in ons Centrum krijgt u **geen** maaltijd aangeboden. U wordt gevraagd om voor uw eigen eten en drinken (m.u.v. koffie en thee) te zorgen.

Het plaatsen van het frame

In de patiëntenkamer wordt een lichtgewicht metalen frame, onder plaatselijke verdoving, met behulp van schroeven stevig op het hoofd geplaatst. Dit frame is nodig voor het nauwkeurig maken en uitvoeren van het behandelplan.

Voorafgaand aan het plaatsen van het frame krijgt u pijnstilling door middel van een injectie in het bovenbeen en een tabletje. Tijdens het plaatsen van het frame ontstaat een drukgevoel in en op het hoofd. Dit drukgevoel zakt na een paar minuten vanzelf weer weg. In de loop van de ochtend wordt een plastic helm op het frame geplaatst om de afmetingen van het hoofd te bepalen.

MRI-scan en angiografie

Na het plaatsen van het frame op uw hoofd worden een MRI-scan en een angiografie (röntgenfoto van de bloedvaten) gemaakt. Deze zijn nodig om de plaats van het AVM nauwkeurig te kunnen bepalen.

Bij het maken van de MRI-scan wordt u met het frame bevestigd aan de tafel van de MRI-scanner. Voor meer informatie kunt u de folder *MRI-onderzoek* lezen.

Wij verzoeken u een T-shirt zonder opdruk en een pyjama of joggingbroek mee te nemen. Het is belangrijk dat in het materiaal van de kleding geen metaal is verwerkt, dus bij voorkeur materiaal van 100% katoen.

Bij de angiografie krijgt u een contrastmiddel toegediend. Dit contrastmiddel zorgt voor een goede afbeelding van het AVM op een röntgenfoto. Het contrastmiddel kent lichte bijwerkingen, zoals een warm gevoel dat door het lichaam trekt, een vreemde smaak in de mond en drang om te plassen. Soms kunt u last krijgen van een gevoel van misselijkheid. Deze symptomen verdwijnen meestal na enkele minuten. Het contrastmiddel wordt toegediend via een dunne katheter (slangetje) via de liesslagader. Deze katheter wordt via de bloedbaan opgeschoven tot aan het gebied waar het contrastmiddel nodig is. Na het maken van de röntgenfoto's wordt de katheter weer verwijderd uit de slagader in de lies en deze wordt daarna ongeveer 10 minuten stevig dichtgedrukt. Na de angiografie komt u terug naar de patiëntenkamer en moet u 4 uur plat in bed blijven liggen. Voor meer informatie over de angiografie kunt u de folder *Röntgenonderzoek van de bloedvaten in het hoofd* lezen.

Het maken van de MRI-scan en angiografie duurt ongeveer 1½ uur.

Het behandelplan

Met de gegevens van de MRI-scan en de angiografie kan nu een behandelplan gemaakt worden. Dit houdt in dat het behandelend team nauwkeurig bepaalt hoe u optimaal behandeld kunt worden. Het maken van het behandelplan kan een paar uur duren.

Er worden meerdere patiënten op een dag behandeld. De volgorde van behandeling wordt op de dag zelf door de artsen bepaald en wordt niet bepaald door de tijd van binnenkomst.

Als tijdens het maken van het behandelplan blijkt dat de behandeling niet goed en/of veilig uitgevoerd kan worden, dan gaat de behandeling niet door.

De behandeling

U wordt met het frame aan de behandeltafel bevestigd. De radiotherapeutisch laborant zal de laatste controles uitvoeren en verlaat vervolgens de behandelkamer en dan wordt de behandeling gestart. Tijdens de behandeling wordt de te behandelen afwijking stapsgewijs in het middelpunt van het Gamma Knife geplaatst. Dit gebeurt door middel van kleine tafelverschuivingen. U wordt tot ongeveer uw middel in het toestel geschoven om bestraald te worden. U voelt, ruikt of ziet niets van de straling die tijdens de behandeling gebruikt wordt. Tijdens de behandeling is het mogelijk om met de laborant te praten via een intercomsysteem. De laborant kan u ook zien via een camerasysteem. Het is tijdens de behandeling ook mogelijk om naar de radio of uw eigen muziek cd te luisteren. De duur van de behandeling is pas bekend na het maken van het behandelplan en kan tot enkele uren duren.

Na de behandeling

Na de behandeling wordt het frame afgenomen. Tijdens het afnemen van het frame kan een drukgevoel in en op het hoofd ontstaan welke hoofdpijn kan geven. Wanneer deze hoofdpijn optreedt kan u een pijnstiller vragen. Nadat het frame is afgenomen blijft u, indien nodig, nog even in de kamer om wat te rusten.

U kunt nog dezelfde dag naar huis. Zorg voor begeleiding: u mag zelf geen voertuig besturen. Voordat u naar huis gaat is er een eindgesprek met de radiotherapeut-oncoloog waarin de behandeling, controles en de mogelijke bijwerkingen met u nogmaals worden besproken.

Door de gebruikte schroeven ontstaat soms in de eerste week na de behandeling een zwelling van de oogleden en/of een doof gevoel op het hoofd. De zwelling verdwijnt na enkele dagen, het dove gevoel kan langer blijven bestaan.

Afhankelijk van de plaats van het AVM kan in dit gebied haaruitval optreden.

Meestal zijn er verder geen klachten na de behandeling. Als er toch acute klachten optreden, kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met het secretariaat. Buiten kantooruren kunt u met de dienstdoende arts(-assistent) Neurochirurgie contact opnemen via de centrale van het ETZ, telefoonnummer (013) 22 100 00.

Risico's

Er bestaat een risico op schade door de behandeling zelf. Ernstig invaliderende schade is zeer zeldzaam. Het soort schade en de kans hierop wordt met u besproken door de behandelend arts. Als het risico te groot is, wordt de behandeling niet uitgevoerd.

Tot slot

U wordt telefonisch voor de behandeling opgeroepen!

Wanneer u (mogelijk) zwanger bent, gelieve dit onmiddellijk te melden aan uw behandelend arts of aan het secretariaat van het Gamma Knife Centrum. Uw behandeling dient mogelijk te worden uitgesteld.

Als u nog vragen heeft, kunt u deze op de behandeldag zelf stellen of telefonisch via het secretariaat van het Gamma Knife Centrum.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 22 100 00

Locatie ETZ Elisabeth

Route 42

Neurocentrum

Secretariaat Gamma Knife Centrum:

(013) 22 104 00

Route

Gamma Knife polikliniek: route 42

Gamma Knife Centrum; route 75

Vragen over uw Gamma-Knife behandeling?

gammaknife@etz.nl

Overige vragen?

secretariaatnrc@etz.nl

Neurochirurgen:

Guus Beute

SuanTe Lie

Jeroen Verheul

Liselotte Lamers

Bram van der Pol

Hazem Al-Khawaja

Radiotherapeuten:

Patrick Hanssens

Diana Grootenboers

Neurochirurgie, 42.205 03-19

Copyright® ETZ

Afdeling Communicatie

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.